Polska Akademia Nauk
Instytut Historii
Polskie Towarzystwo Historyczne

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik CXXII

Nr 3

Warszawa 2015

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii
Polskie Towarzystwo Historyczne

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Założony przez Xawerego Liskego
w 1887 roku

Rocznik CXXII
2015

3

Wydawnictwo Naukowe Semper
Warszawa 2015

Publikacja dofinansowana przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. +48 22 831 02 61
e-mail: kh@ihpan.edu.pl
http://www.ihpan.edu.pl
http://www.semper.pl/kwartalnik_historyczny

Redaktor językowy: Bogusława Pilch
Adiunkt redakcji: Magdalena Archutowska
Asystent redakcji: Andrzej Skalimowski

PL ISSN 0023-5903
Nr indeksu 363103
Wersja drukowana czasopisma jest wersją pierwotną

Wydawnictwo Naukowe Semper

Redakcja i Studio Graficzne:
ul. Mariensztat 8
00-302 Warszawa
tel./fax: 22 538 92 03
e–mail: redakcja@semper.pl

Dział handlowy i księgarnia:
ul. Bednarska 20 A
00-321 Warszawa
tel./fax: 22 828 49 73
e-mail: handlowy@semper.pl

http://semper.pl
http://semper.istore.pl

SPIS TREŚCI

PRZEGLĄDY — POLEMIKI — MATERIAŁY

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

*

IN MEMORIAM

CONTENTS

WYKAZ SKRÓTÓW

AAN	— Archiwum Akt Nowych w Warszawie
AGAD	— Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie
AGZ	— *Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie*
AP	— Archiwum Państwowe
AIPN	— archiwum Instytutu Pamięci Narodowej
APH	— „Acta Poloniae Historica”
ASWK	— *Akta sejmikowe województwa krakowskiego*
ASWP	— *Akta sejmikowe województw poznańskiego i kaliskiego*
BC	— Biblioteka Muzeum Narodowego im. Czartoryskich w Krakowie
b.m.d.	— bez miejsca i daty wydania
BJ	— Biblioteka Jagiellońska w Krakowie
BK	— Biblioteka Polskiej Akademii Nauk w Kórniku
BN	— Biblioteka Narodowa w Warszawie
BO	— Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu
BPAU-PANKr	— Biblioteka Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie
BR	— Biblioteka Publiczna im. Edwarda Raczyńskiego w Poznaniu
CAW	— Centralne Archiwum Wojskowe
CDS	— *Codex diplomaticus nec non epistolaris Silesiae*, Wrocław 1956–1964
CPH	— „Czasopismo Prawno-Historyczne”
DN	— „Dzieje Najnowsze”
KDKK	— *Kodeks dyplomatyczny Katedry Krakowskiej*, Kraków 1874–1883
KDM	— *Kodeks dyplomatyczny Małopolski*, Kraków 1876–1905
KDMaz	— *Codex diplomaticus et commemorationum Masoviae generalis*, Warszawa 1919
KDP	— *Kodeks dyplomatyczny Polski*, Warszawa 1847–1887
KDW	— *Kodeks dyplomatyczny Wielkopolski*, Poznań 1877 nn.
KH	— „Kwartalnik Historyczny”
LVIA	— Lietuvos valstybiės istorijos archyvas w Wilnie
KHKM	— „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”
MGH	— *Monumenta Germaniae Historica*
MGH SrG	— *Monumenta Germaniae Historica*, *Scriptores rerum Germanicarum*
MGH SS	— *Monumenta Germaniae Historica*, *Scriptores*
MK	— Metryka Koronna
MPH	— *Monumenta Poloniae Historica*
MPH s.n.	— *Monumenta Poloniae Historica*, *Series nova*
mps	— maszynopis
n.	— i następna
nn.	— i następne
OiRP	— „Odrodzenie i Reformacja w Polsce”
op. cit.	— opus citatum
oprac.	— opracował
PH	— „Przegląd Historyczny”
PL	— *Patrologiae cursus completus. Series Latina*, Paris 1844–1865

por.	— porównaj
przyp.	— przypis
PSB	— *Polski Słownik Biograficzny*
RDSG	— „Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych”
red.	— redaktor, redakcja
RH	— „Roczniki Historyczne”
RHum	— „Roczniki Humanistyczne”
rkp.	— rękopis
RWHF PAU	— „Rozprawy i Sprawozdania z Posiedzeń Wydziału Historyczno--Filozoficznego Akademii Umiejętności”, Kraków 1874–1891 — „Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział Historyczno--Filozoficzny”, Kraków 1891–1918 — „Rozprawy Polskiej Akademii Umiejętności. Wydział Historyczno--Filozoficzny”, Kraków 1921 — „Rozprawy — Polska Akademia Umiejętności. Wydział Historyczno-Filozoficzny”, Kraków 1921–1928/1929 — „Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego — Polska Akademia Umiejętności”, Kraków 1928/1929–1952 — *Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego — Polska Akademia Umiejętności*, Kraków 1992–
SDRE	— „Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej”
SGKP	— *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*
SH	— „Studia Historyczne”
SIRIO	— *Sbornik Imperatorskogo Russkogo Istoričeskogo Obŝestva*, t. 1–148, S.-Peterburg 1867–1916
Sobótka	— „Śląski Kwartalnik Historyczny «Sobótka»”
SPPP	— *Starodawne Prawa Polskiego Pomniki*
SRP	— *Scriptores Rerum Polonicarum*
SSS	— *Słownik Starożytności Słowiańskich*
St. Źr.	— „Studia Źródłoznawcze”
sygn.	— sygnatura
Urzędnicy	— *Urzędnicy Dawnej Rzeczypospolitej XII–XVIII Wieku. Spisy*, red. A. Gąsiorowski
Urzędnicy, Litwa	— *Urzędnicy Wielkiego Księstwa Litewskiego. Spisy*, red. A. Rachuba
VC	— *Volumina Constitutionum*, t. 1–, Warszawa 1996– (należy cytować odpowiednio, według wzoru: VC 1/1)
VL	— *Volumina Legum*, t. 1–8, Warszawa 1732–1782; t. 9, Kraków 1889; t. 10, Poznań 1952 (cytować np.: VL 7, s. 234)
wyd.	— wydanie, wydał
z.	— zeszyt
ZH	— „Zapiski Historyczne”
zob.	— zobacz

TRANSLITERACJA SŁOWIAŃSKICH ALFABETÓW CYRYLICKICH

Nr	Litera alfabetu cyrylickiego		Transliteracja		Język*	Nr	Litera alfabetu cyrylickiego		Transliteracja		Język
1	А	а	A	a	b bu m r s u	27	Р	р	R	r	b bu m r s u
2	Б	б	B	b	b bu m r s u	28	С	с	S	s	b bu m r s u
3	В	в	V	v	b bu m r s u	29	Т	т	T	t	b bu m r s u
4	Г	г	G	g	b bu m r s u	30	Ћ	ћ	Ć	ć	s
5	Д	д	D	d	b bu m r s u	31	Ќ	ќ	Ḱ	ḱ	m
6	Ђ	ђ	Đ	đ	s	32	У	у	U	u	b bu m r s u
7	Ѓ	ѓ	Ǵ	ǵ	m	33	Ў	ў	Ŭ	ŭ	b
8	Е	е	E	e	b bu m r s u	34	Ф	ф	F	f	b bu m r s u
9	Ё	ё	Ë	ë	b r	35	Х	х	H	h	b bu m r s u
10	Є	є	Ê	ê	u	36	Ц	ц	C	c	b bu m r s u
11	Ж	ж	Ž	ž	b bu m r s u	37	Ч	ч	Č	č	b bu m r s u
12	З	з	Z	z	b bu m r s u	38	Џ	џ	D̂	d̂	m s
13	Ѕ	ѕ	Ẑ	ẑ	m	39	Ш	ш	Š	š	b bu m r s u
14	И	и	I	i	b[**] bu m r s u	40	Щ	щ	Ŝ	ŝ	bu r u
15	І	і	Ì	ì	b r[**] u	41	Ъ	ъ	″	″	b[**] bu r
16	Ї	ї	Ï	ï	u	42	Ы	ы	Y	y	b r u[**]
17	Ј	ј	J̌	ǰ	m s	43	Ь	ь	′	′	b bu r u
18	Й	й	J	j	b bu r u	44	Э	э	È	è	b r
19	К	к	K	k	b bu m r s u	45	Ю	ю	Û	û	b bu r u
20	Л	л	L	l	b bu m r s u	46	Я	я	Â	â	b bu r u
21	Љ	љ	L̂	l̂	m s	47	’	’	’	’	b bu m r s u
22	М	м	M	m	b bu m r s u	48	Ґ	ґ	G̀	g̀	b[**] u[**]
23	Н	н	N	n	b bu m r s u	49	Ѣ	ѣ	Ě	ě	b[**] r[**] u[**]
24	Њ	њ	N̂	n̂	m s	50	Ѫ	ѫ	Ǎ	ǎ	bu[**]
25	О	о	O	o	b bu m r s u	51	Ѳ	ѳ	F̀	f̀	r[**]
26	П	п	P	p	b bu m r s u	52	Ѵ	ѵ	Ỳ	ỳ	r[**]

[*] Oznaczenia języków: b — białoruski, bu — bułgarski, m — macedoński, r — rosyjski, s — serbsko-chorwacki, u — ukraiński.

[**] Występuje w dawnej pisowni.